

A Somossy-orfeum

Kevésbé ismert az a Krúdy-fotográfia, amely a századforduló táján készült a városligeti Ósbudavárban. A kép egy fiákert és több személyt ábrázol. A bakon két hölgy ül, Carola Cecilla és Hédidédi, közöttük hajol előre egy cilinderes ifjú, Krúdy Gyula. „Carola Cecília éjszaka a Beliczay kávéházban volt, ahol a grófok és bárók frakkban jártak, Blau bácsi ingujjban biliárdozott Lazaroviccsal, a nábobbal... Aki egykor megírja Budapest történetét. Somossy Károly és Carola Cecília alakjáról nagyon sokat írhat. Ők tanították meg lumpolni a várost” — olvasható A vörös postakocsi című regényben.

Amikor a főváros lázasan készülődött a millennium megünneplésére, s a régi zengerájok, a sörös-virslis mulatók napja leáldozóban volt, akkor jött el a császárszakállas, udvarmesteri előkelőségű Somossy — eredeti nevén Singer — Károly ideje. Bródy Zsigmond újság szerkesztőtől megvette a Nagymező és a Mozsár utca sarkán levő telket, s az ott álló földszintes épületben megnyitotta az Első Fővárosi Orfeumot, amely azonban a mostoha körülmények miatt nem lett túl sikeres. Fellner és Helmer bácsi építésszel hamarosan felépíttette az új mulatót, a híres Somossy-orfeumot, amelynek főépülete a mai Operettszínház. Hogy milyen is volt az 1894-ben megnyílt mulató, arról bő leírás olvasható Krúdy Ady Endre éjszakai című regényében, amelynek néhány jelenete itt játszódik. Ady és környezete nagyon kedvelte a mulató kávéházát, de Krúdy is sokszor megfordult itt, ha másért nem, hát Munczy Lajos vagy Vörös Elek hegedűjátékaért.

Az orfeum belső kiképzése világszínvonalon állt. Bársony és damaszt faliszőnyegek díszítették, az oszlopokon elektromos kandeláberek világítottak. A kávéház mellett megnyílt a télikert — ma a Moulin Rouge található a helyén —, üvegtető alatt pálmafükkal és piros plüssdíványokkal. A télikertet éjjelkor nyitották ki, amikor a közönség kijött az orfeumi előadásról. Maga a színházhelyiség is nagyon előkelő volt, s az előadás közben vacsorázni is lehetett. Aki a földszinti belépőjegyet nem tudta kifizetni, az olcsóbb

pénzért felmehetett a karzatra, ahol büféasztalok mellől figyelhette az előadást. Ott, a karzaton fogadták a vendégeket a hírhedt és válogatottan csinos, estélyiruhás „büfédámák”, amilyen a fényképen látható Hédidédi is volt. Ugyanitt foglalkozott a vendégekkel Málnás Elza, a későbbi híres bűntügy áldozata.

Az orfeum kitűnően ment, főként azért, mert Somossy változatosságra törekedett. Játzottak operettek, rendeztek balettelőadásokat, de ugyanakkor artistákat is szerződtettek. Sok külföldi híresség lépett fel itt, mint például Fregoli, az átváltozóművész, vagy Cody, a trapézzról lövöldöző ezredes, szenzációs előadásokat tartottak a Barrison-görlok, akik mind a hatan alig fejlett gyermeklány-típusok voltak, s ártatlan arccal énekelték a legpikánsabb dalokat. De a királynőnek éveken át Carola Cecília számított, aki valójában a Szabó Karola névre hallgatott. Hetek alatt meghódította a fővárost. Szép arca, magas, telt termete megfelelt a kor ízlésének, ugyanakkor kitűnően énekelt és táncolt. Legnagyobb sikerét a Frauen-Batallion, azaz a Hölgyzászlóalj című operettben aratta, amelyet évekig nem lehetett levenni a műsorról. (Az operettet Rajna Ferenc, a Neues Pester Journal kritikusa írta.) Krúdy is sokszor emlegeti írásaiban a Frauen-Batalliont, amelyben kétszáz csinos lány táncolt feszes uniformisban. Carola Cecíliával az élen. A primadonna rengeteg udvarlót tartott, a legnevezetesebb Lazarovits volt, a bácskai nábob, aki ezerforintos bankjeggyel gyűjtött szivarra. (A málnás később teljesen elszegényedett, és egy Párizsban vendégszereplő magyar cigánybanda bögőhordozója lett.)

A csőd Somossyt sem kerülte el, ő maga is nagyon nagy lábon élt, de a mulató kiadásai minden pénzét felemésztették. 1900-ban adta el az orfeumot. Nyitott még egy másikat a Király — ma Majakovszkij — utcában, amely később a Király Színház épülete lett, de az a vállalkozása is csődbe jutott. Somossy — aki mulatni tanította Budapestet — szegényen, egy kis hónapos szobában halt meg 1902-ben.